

A stylized illustration of a woman with long, dark, flowing hair. She is wearing a blue kimono with a white floral pattern. Her hands are shown combing her hair. The background is a light, neutral color.

NAISKOHTALOITA

MUINAISESTA

JAPANISTA

AURINGON-
JUMALATTAREN
TYTTÄRET

ATENA

RAISA PORRASMAA

SISÄLLYS

Miksi Japanin naisten historiaa?	7
1. Naiskeisareita, valtakunnan äitejä ja imettäjiä hovipalveluksessa	13
<i>Taira no Tokuko eli Kenreimon-in</i>	49
<i>Hōjō Masako</i>	55
<i>Hino Tomiko</i>	64
2. Kulkemisavioliitoista mieskeskeisiin klaaneihin	71
<i>Tomoe</i>	87
<i>Oichi no kata</i>	92
3. Naiset kirjallisen kulttuurin luojina	99
<i>Murasaki Shikibu</i>	133
<i>Fujiwara Michitsunan äiti</i>	138
4. Šamaanit ja papittaret jumalten tahdon välittäjinä	143
<i>Hosokawa Garasha (Gracia)</i>	171
<i>Saigū no nyōgo</i>	176
5. Kielletty naiskeho ja nunnien tie harjoitukseen	181
<i>Eshin-ni</i>	219
<i>Abutsu-ni</i>	224
6. Tirkistelyä, katalia käärmenaisia ja ilotyttöjä tien päällä	231
<i>Ono no Komachi</i>	267
<i>Go-Fukakusa-in Nijō</i>	271
7. Matkoja, mellakoita ja kaksoisrakkauskoulemia	277
<i>Izumo no Okuni</i>	313
<i>Tōfukumon-in</i>	317
<i>Ema Saikō</i>	320
Auringonjumalattaren tytärten perintö	325
Japanin historia riisinjyvänä	331
Kiitokset	335
Lähteet	337
Kuvalähteet	342

Japanin historian tunnetuin naiskirjailija lienee sen suurimman klassikon, *Genji monogatari*n, kirjoittajana pidetty Murasaki Shikibu. Liekö mikään muu kirjallinen taideteos saanut yhtä merkittävää asemaa omassa kulttuuripirissään?

3. NAISET KIRJALLISEN KULTTUURIN LUOJINA

Heian-kausi tunnetaan Japanin klassisen kirjallisuuden loistokautena. Totta onkin, että sen kuluessa sai alkunsa japanin kieleen soveltuva tavukirjoitusjärjestelmä, joka mahdollisti japanilaisperäisen runoustradition eli *waka*-runouden¹ suurimman kukoistuksen. Yleisen käsityksen mukaan Heiankyön keisarillisessa hovissa palvelleet ylimysnaiset loivat nykyisen *hiraganan* pohjana toimivan *kana*-tavuston² ja käyttivät sitä kaunokirjallisissa tuotoksissaan.

Naisten kehittämän innovaation mullistavuus valkenee tarkastelemalla japanin kirjoitusjärjestelmää ja sen historiaa hieman laajemmassa kontekstissa. Usein lukuisistakin viivoista koostuvat *kanji*-merkit³ ovat alun perin Kiinasta omaksuttuja kirjoitusmerkkejä. Nykykielessä *kanjeilla* kirjoitetaan esimerkiksi substantiivien, adjektiivien ja verbien ydinmerkitykset.

Kanjen lisäksi käytetään äänteisiin perustuvaa tavukirjoitusjärjestelmää, jossa merkkeihin ei liity valmiita merkityksiä. Nykykielessä näillä *hiragana*-merkeillä ilmaistaan kieliopillisia asioita, kuten verbien taivutuspäätteitä ja sanojen välisiä suhteita merkitseviä partikkeleita. Lisäksi on vielä *katakana*-niminen tavumerkistö, jota käytetään nykykielessä muun muassa lainasanoissa ja onomatopoeettisissa ilmaisuissa. *Katakana* sai alkunsa buddhalaisten munkkien apukirjoituksena. Maailman vaikeimmasta kirjoitusjärjestelmästä tunnettua japania tuotetaan yhdistelemällä näitä kolmea

- 1 和歌
- 2 kana moji
- 3 漢字

merkistöä. Matkamme Heian-kauden kirjalliseen kulttuuriin alkaa kysymyksestä, miten naisten luoman tavumerkistön yleistyminen mullisti koko kirjallisuusinstituution.

On epäselvää, milloin *kana* eli »naisten käsi»⁴ sai alkunsa, mutta ilmeisesti jossain vaiheessa sen jälkeen, kun hovi oli muuttanut Heijōkyōsta eli Narasta Heiankyōhon eli Kiotoon, toisin sanoen vuoden 794 jälkeen. *Kana*-kirjoitusta käytettiin etenkin alkuvaiheessa yksityisissä yhteyksissä, kun sen vastapari *kanji*-kirjoitus, silloiselta nimeltään *mana*⁵ eli *kanbun* kuului julkiseen, miesten hallitsemaan maailmaan. Käytännössä nuo kaksi miljöötä limittyivät, vaikka varsinkin alkuvaiheessa *kana* oli enimmäkseen naisten käytössä. Toisaalta myös miehet saattoivat käyttää sitä yksityiseen kirjoittamiseen.

Aitojapanilaiseksi mielletty *waka* on perinteisesti aseteltu vastakkain kiinalaisperäisen *kanshi*-runouden⁶ kanssa. Heian-kauden aikana tavukirjoituksella sivelletty *waka*-runous kuitenkin kasvatti suosiotaan.

Waka eli *uta* perustui minimalistiseen tavumittaan, viisi- ja seitsentavuisten säkeiden vuorotteluun. Koska muoto oli tarkkaan säädelty, *wakalla* ei veistetty mahtipontisen polveilevia tai hersyvän ylenpalttisia säkeitä. Sen sijaan runojen voi kuvata avautuvan pikemminkin syvyysuunnassa, tekstin tiheään kudokseen kiedottujen retoristen trooppien ja intertekstuaalisten linkkien välityksellä. Erityisen arvostettua oli taidokkaiden viittaussuhteiden rakentaminen ja kirjallisuustradition kanssa keskusteleminen. Selkeiden sääntöjen sanelema tavumäärä on saattanut jopa edistää alluusio- eli viittaussuhteiden rakentumista runojen välille. Tiukan muodon rajoissa tuotoksesta on karsittava kaikki epäolennainen, mutta luomalla alluusion varhaisempaan runoon avautuu ikkuna, jonka kautta voi kurkistaa toisenlaiseen tunnelmaan, mikä puolestaan on omiaan lisäämään runon kerroksisuutta.

Samalla runot tarjosivat kokonaisen kommunikaatiomuodon. *Waka*-runot olivat kaikkea muuta kuin suorasanaisia tiedonantoja tai lausuntoja, sillä niiden keskeinen piirre

oli edellä kuvattu monimerkityksisyys. Tulkinnanvaraisista kielikuvista ja viittauksista koostuvia *waka*-säkeitä vaihdettiin kirjeinä tai lähetin lukemana. Vastaanottajan oli osattava tulkita, mitä runon lähettäjä sillä tarkoitti.

Kana-tavusto oli ylivertainen työkalu aiempaa moniulotteisemman runouden luomiseen, sillä juuri se mahdollisti merkityksillä leikittelyn ja entistä runsaamman tekstien välisen viittailun. Toisin kuin kiinalaisperäiset *kanji*-merkit, *kana*-tavuston äännteitä tai äänneyhdistelmiä vastaavat merkit eivät kannu visuaalista merkitystä mukanaan. Näin esimerkiksi tavumerkeillä kirjoitettuna sana *matsu* saattoi runon kehyksessä assosioitua sekä odottaa-verbiin että mänty-substantiiviin. *Kanji*-merkein kirjoitettuna merkitys olisi yksiselitteisempi, sillä samanlaisesta äänneasusta huolimatta odottamista (待) ja mäntyä (松) merkitsevät *kanjit* näyttävät erilaisilta. Usein runo vaikuttaa ensi näkemältä luontorunolta, mutta syvemmät assosiaatiot mahdollistavat sen lukemisen rakkausrunona. Japanin sanat ovat lyhyitä ja moni samalta kuulostava sana kantaa eri merkityksiä, ja tätä homonymiana tunnettua ilmiötä hyödynnettiin *waka*-runojen sommittelussa.

Waka-runouden merkitysten runsautta lisäsi myös se, että japania kirjoitetaan ilman sanavälejä, jolloin tavumerkkien tapauksessa on epäselvää, mistä sana alkaa ja mihin se loppuu. Klassinen japani oli vieläkin tulkinnanvaraisempaa, sillä siinä ei käytetty pilkkuja, pisteitä tai lainausmerkkejä. Siitä puuttuivat esimerkiksi apumerkit, joilla nykyään erotetaan soinnilliset äänteet (kuten z ja g) soinnittomista (kuten s ja k). Näin runoon oli mahdollista upottaa monia tulkintamahdollisuuksia ja yllättäviäkin elementtejä.

Heian-kauden aikana *waka* saavutti vähitellen yhä merkittävämmän aseman. Arvostetuimpien (tai yhteiskunnallisesti arvovaltaisimpien) runoilijoiden tuotantoa koottiin runokokoelmiksi, ennen pitkää myös keisarillisesta määräyksestä.⁷ Vuoden 905 tienoilla keisari Daigon käskystä koottu antologia *Kokinwakashū* vakiinnutti toden teolla

4 onna de

5 *Mana* merkitsee kirjaimellisesti »todellista nimeä» (真名), kun taas *kana* tarkoittaa »väliaikaista nimeä» (仮名).

6 漢詩

7 Keisarilliset runokoelmat tunnetaan nimellä *chokusen wakashū* (勅撰和歌集). *Wakan* saavuttamasta arvostuksesta kertoo, että runokokoelmia alettiin koota itsensä keisarin määräyksestä. Runon saaminen keisarilliseen antologiaan oli luonnollisesti suuri kunnia.

Nainen musisoi koto-kanteleella Edo-kauden puupiiroksessa. Yleensä naiset soittivat vain kielisoittimia, miehet myös puhaltimia. Musiikki oli hyvin keskeinen viihdemuoto, koska käytännössä kaikki olivat soittotaitoisia.

Ylimysnaisten kauneudenhoitoon kuuluivat olennaisesti hampaiden mustaaminen ja kulmakarvojen nyppiminen. Eniten huomiota kiinnitettiin kuitenkin hiuksiin, joiden annettiin kasvaa niin pitkiksi kuin mahdollista. Korkea-arvoiset naiset pysyttelivät käytännössä aina vieraiden miesten silmien ulottumattomissa. *Genjin tarinassa* kuvataan, miten Kashiwagi-nimellä tunnettu mies sattuu näkemään Hikaru Genjin vaimoksi päätyneen nuoren naisen, Kolmannen prinsessan, tämän jahdatessa verannalle karannutta kissaa. Kashiwagi ihastuu neitoon, pyrkii tämän pakeille ja lopulta raiskaa nuoren naisen, niin että tämä synnyttää äpäralapsen Genjille. Tapaus osoittaa, miten hurjat seuraukset nähdyn tulemisella saattoi naisen kannalta olla. Kirjoittajan voi toki ajatella dramatisoivan tapahtumia, mutta aikakauden miesten ja naisten suhteet olivat niin latautuneita ja jopa raiskaukset ilmeisen yleisiä, että episodi on varsin uskottava myös historiallisten lähteiden valossa. Sukupuolten välisten suhteiden mutkikkouteen palataan luvussa kuusi.

Miehen kiinnostuksen herättyä hän yleensä alkoi lähestyä naista lähettämällä tälle kirjoittamiaan runoja. Asiaan kuului, että naisen vastaukset olivat varsin nuivia eivätkä juuri antaneet toivoa. Vuorovaihdon vakiinnuttua kosiskeli ja ennemmin tai myöhemmin yritti päästä tapaamaan naista yleensä hiipimällä salaa tämän luo. Hän palasi yöjalasta ennen aamunkoittoa. Seuraavaksi hänen tuli lähettää runo naiselle, joka puolestaan vastasi siihen. Vasta kolmas yhdessä vietetty yö merkitsi suhteen vakiintumista ja etenemistä kohti avioliittoa, kuten edellisessä luvussa kuvattiin.

Miehen ensimmäinen avioliitto oli lähes aina järjestetty. Kuten edellä todettiin, yhden päävaimon rinnalla saattoi kuitenkin olla useampikin nainen, joita mies tapaili. Perheet toki yrittivät naittaa tyttärensä ensimmäiseksi vaimoksi ja mieluiten korkeampi-arvoiselle miehelle. Yleensä nainen jäi asumaan vanhempiansa kotiin, missä mies vain vieraili. Morsiamen isän oletettiin edistävän myös tyttärensä avio-puolison poliittista uraa.

Hovin elämää rytmittivät lukuisat vuotuisseremoniat (*nenjū gyōji*) kuten kalmojuuren kukkia juhlistava *matsuri*⁴³ keväällä ja kuunkatselu syksyllä sekä tanssilliset *gosechi*-seremoniat⁴⁴ sadonkorjuu-aikaan. Kaikkein tärkein oli kuitenkin keväinen Kamon pyhäkön festivaali, jota usein kuvataan ajan hovikirjallisuudessa. Vielä meidän päivinämmekin vietettävä juhla tunnetaan nykyään *aoi-matsurina*⁴⁵. Toistuvien juhlien lisäksi ulos saatettiin lähteä myös esimerkiksi kirsikankukkia tai syksyn lehtiä ihaillemaan.

Kun aika ennen pitkää jätti, useimmiten pahan hengen aiheuttamaksi tulkitun sairauden jälkeen, hautajaismenot suoritettiin buddhalaisten riittien mukaan. Munkit saapuivat lausumaan sūtria vainajan äärellä. Ruumis kiedottiin valkeaan kankaaseen ja poltettiin, tuhkat koottiin urnaan ja vietiin temppeliin. Joka seitsemäs päivä kuoleman jälkeen aina 49. päivään asti pidettiin erityinen sūtrien lukuseremonia, jossa myös uhrattiin ruokaa. Hengen ajateltiin vaeltavan tuon ajan, ja siksi oli tärkeää rukoilla sille suotuisaa jälleensyntymää. Perheenjäsenet viettivät seremonioiden jälkeen rituaalisesti eristäytyneinä kolmesta päivästä vuoteen kestävä ajan, koska kuoleman katsottiin saastuttavan.

Heian-kaudella hygienian taso oli alhainen, ja sairauksia hoidettiin etupäässä manaamalla pois pahoja henkiä, joita pidettiin vaivojen aiheuttajina. Eliniänodote oli näissä olosuhteissa varsin lyhyt. Kolmekymppisenä nainen oli jo iäkäs, ja moni ei saanut nähdä 40. syntymäpäiväänsä. Kaiken katoavaisuus, *mujō*⁴⁶, oli alati kouriintuntuvasti läsnä. Buddhalaisuuden harjoittaminen oli siis ymmärrettävästi hyvin suositua myös hovinaisten keskuudessa, ja kenties oman aseman epävarmuus vahvisti uskonnollisia tunteita.

Vaikka elinikä oli paljon lyhyempi kuin nykyisin, tunnetaan myös monia pitkäikäisiä naisia, kuten arvostettu runoilijatar Akazome-emon, joka yli 90-vuotiaanakin sivelsi *waka*-runoja ja osallistui runokilpailuihin. Myös *Genjin tarinassa* seikkailee yli 80-vuotias Gen no naishi no suke, joka on korkeasta iästään huolimatta hyvin miehiin menevä.

Naiset sotilassukujen palveluksessa

Heian-kautta seuranneella Kamakura-kaudella sanalla *nyōbō* oli kolme pääkäyttötarkoitusta alkuperäisen hovi-naista tarkoittavan merkityksen lisäksi. Ensinnäkin se viittasi sotilashallinnossa työskennelleisiin ja toiseksi ylimyskodeissa palvelleisiin naisiin. Kolmanneksi se merkitsi vaimoa.

Sotilashallinnon palveluksessa olevilla naisilla oli kolme pääroolia. Ensinnäkin he keskittyivät lasten kasvatukseen ja koulutukseen. Toiseksi he osallistuivat julkisten tapahtumien järjestämiseen. Kolmanneksi naiset huolehtivat sotilasjohtaja- ja *shōgunin* residenssissä ruuasta ja vaatetuksesta. Lisäksi osalla oli erityisiä tehtäviä, jotkut heistä esimerkiksi toimivat *shōgunin* rakastajattarina. *Shōgunin* aseman heikentyessä ja patriarkaatin yleisesti vahvistuessa keskiajalla naisten tehtävät vähenivät ja osa niistä annettiin miesten vastuulle.

Vielä keskiajan alkupuoliskolla naiset myös saattoivat periä omaisuutta vanhemmiltaan, mutta kuten edellisessä osiossa kävi ilmi, perimysoikeus heikkeni vähitellen ja ennen pitkää naisten rooliksi jäi aviopuolisonsa tilusten hoitaminen. Näihin aikoihin termi *nyōbō* ilmeisesti alkoi merkitä myös vaimoa.⁴⁷ Toisaalta osalla naispalvelijoista oli läheiset suhteet isäntiinsä, eikä ollut ennenkuulumatonta, jos isäntä meni palvelijansa kanssa naimisiin tai sai hänen kanssaan lapsia.

Sotilaan vaimon tehtävänä oli vastata taloudesta hänen miehensä ollessa pitkäänkin poissa. Naisten tiedetään käytännössä ottaneen harteilleen koko tilusten hoidon tarpeen vaatiessa. Saattoipa vaimo joutua puolustamaan taloa miehen kourassa miehen ollessa taistelumatkoillaan.

Myöhemmin, 1500-luvulla, naispalvelijat kävivät myös pyhiinvaelluksilla temppeleissä ja pyhäköissä palvelemissa sukujen edustajien puolesta. Palvelijattaret saattoivat saada palkkioksi isojakin määriä kallisarvoista silkkiä *shōgunilta* ja tämän tukijoilta. Naispalvelijoiden tiedetään myös toimineen viestinviejinä eri sukujen välillä, myös silloin kun kahden suvun edustajien olisi ollut vaarallista kohdata kasvokkain tulenarassa tilanteessa.

43 祭

44 五節

45 葵祭

46 無常

47 *Nyōbō*-nimitystä käytetään omasta vaimosta toisinaan vielä nykyäänkin.

Niin kutsuttu
jūnihitoe (eli *itsut-
suginu-karaginu-mo*)
oli Heian-kauden
hovissa palvelleiden
ylimysnaisten muo-
dollinen asukoko-
naisuus.

Vaatteet tekevät naisen

Tässä luvussa olemme tutustuneet varsin yleisellä tasolla hovissa palvelleiden naisten arkeen. Lopuksi kurkistamme hie-
man yksityiskohtaisemmin erääseen ylimysnaisten arkeen
kiinteästi liittyvään aiheeseen, jonka merkityksellisyydestä
kielivät yksityiskohtaiset kuvaukset hovikirjallisuudessa.
Kyse on vaatteista.

Heian- ja Kamakura-kausien hovikirjallisuuteen pe-
rehtyvä lukija ei voi olla huomaamatta, miten antaumuksella
kirjoittajat kuvaavat henkilöiden vaatepartta. Vaatteiden⁴⁸ vä-
rit, kuvioinnit ja kankaat, samoin kuin niiden määrä ja puke-
mistapa heijastelevat aikakauden yhteiskunnallista hierark-
kisuutta. Tarkat säännöt ohjailivat, mitä kenelläkin oli oikeus
pukea ylleen, ja sen vuoksi vaatekuvaukset viestivät henki-
löiden asemista yhteisön sisällä. Tietyt värit ja kankaat olivat
esimerkiksi sallittuja vain korkeimman eliitin edustajille, jot-
kut ainoastaan keisarisuvun jäsenille.⁴⁹ Pukeutuminen ei siis
kielinyt vain henkilökohtaisista mieltymyksistä, estetiikasta
tai muodista ainakaan nykyaikaisessa länsimaisessa mielessä.

Kirjallisuudessa vaatteiden tarkalla raportoisella oli
olennainen funktio: ne tarjosivat lukijalle koodin, jonka
avulla tulkita henkilöiden välisiä arvoasetelmia. Asujen ja
asusteiden kuvauksella oli toki myös tärkeä esteettinen mer-
kitys, sillä värien ja kuvioiden taitava yhdisteleminen oli mo-
nimutkainen ja tärkeä taito sosiaalisessa kanssakäymisessä.
Vaatteiden valinta lienee myös ollut ainoa piirre, jonka kor-
kea-arvoiset naiset paljastivat persoonastaan ulkopuolisille
niinä harvoina kertoina, kun he näyttäytyivät muille kuin
lähipiirinsä jäsenille.

Keskeisin ero ylhäisten naisten ja miesten pukeutumisessa
lienee ollut se, että miehillä oli kahdet eri vaatteet, julkiseen
ja yksityiseen maailmaan tarkoitetut, naisilla puolestaan käy-
tännössä vain yhdet, pääosin yksityiseen maailmaan kuulu-
vat. Niinpä naisten julkista pukeutumista koskevat säädökset
olivat epämääräisempiä kuin miehillä. Naiset viettivät ison

48 *sōzoku*, 装束

49 Kieltojärjestelmä tun-
netaan nimellä *kinjiki*
(禁色). Virka-aseman
noustessa pääsi käyt-
tämään tiettyjä värejä.

紫式部

Introvertti kirjailijatar

Murasaki Shikibu (n. 973–1014)

Japanin kirjallisuushistorian kiistämättömän pääteoksen, *Genji monogatari*n, kirjoittajana pidetään Murasaki Shikibu-nimistä hovinaista, jonka elämästä tiedetään varsin vähän. Hänen runopäiväkirjansakin, *Murasaki shikibu nikki*, kuvaa lähinnä tiettyjä tapahtumia hovissa sen sijaan että kertoisi kirjoittajansa yksityiselämästä. Toisaalta tiedämme hänestä enemmän kuin monesta muusta, tyystin tuntemattomaksi jääneestä naiskirjailijasta.

Murasakin isä Fujiwara no Tametoki kuului suuren Fujiwarojen suvun vähemmän merkittävään haaraan, jonka miespuoliset jäsenet työskentelivät pääkaupungin erinäisissä virastoissa. Tametoki lähetettiin Echigon alueelle paikallishallinnon virkamieheksi useiksi vuosiksi, minkä jälkeen hän palasi pääkaupunkiin. Tametokin suku ei ollut poliittisesti merkittävä, mutta sillä oli kirjallisia ansioita: Murasakin iso-isä Fujiwara no Kanesuke oli keskeisimmän runoantologian, *Kokinwakashū*n, toimittajiin kuuluneen maineikkaan runoilija Ki no Tsurayukin ystävä, ja Kanesuken omia runoja valittiin *Sanjūrokuninshū*-nimiseen runokokoelmaan. Myös Tametokin runoja pyydettiin keisarillisiin antologioihin, mikä oli tietenkin suuri kunnia.

Maineikkaasta sukutaustasta huolimatta edes Murasakin syntymävuosi ei ole tiedossa, mutta hänen kirjoitustensa perusteella se on ajoitettu vuosien 970 ja 978 välille. Itse asiassa emme tiedä myöskään hänen oikeaa nimeään, koska ajan tavan mukaan ylimysnaisten nimiä ei kirjattu ylös keisarillisia

Japanin historia riisinjyvänä

Jōmon-kausi (n. 130 000 eaa. – 300 eaa.)

Japanin saaria asuttavat keräilijät, kalastajat ja metsästäjät. Vanhimmat nuorakeraamiset löydöt ovat tältä ajalta. Niiden joukossa huomiota kiinnittävät mahdollisesti raskaana olevia naisia muistuttavat patsaat, jotka kenties liittyvät äiti maan kulttiin.

Yayoi-kausi (300 eaa. – 300 jaa.)

Maahanmuuttajien mukana saapunut riisinviljely yleistyy ja yhteiskunta rakentuu sen ympärille. Maa on jakautunut useisiin hallinnollisiin alueisiin. Kiinalaisten historiankronikoiden mukaan Himikonimellä tunnettu kuningatar hallitsee Yamataiksi nimitettyä maata. Mantereelta saapuneet uudisasukkaat tuovat mukanaan myös metallinvalmistustaidon.

Kofun-kausi (300–358) ja Asuka-kausi (358–710)

Kofun- eli kumpuhautakaudella poliittisille johtajille rakennetaan massiivisia kumpuhautoja. Lopulta osa maata yhdistyy Yamaton valtioksi. Pääkaupungin paikkaa vaihdetaan useita kertoja. Buddhalaisuus saapuu Japaniin 500-luvulla ja vakiinnuttaa asemansa keisarinna Suikon sijaishallitsijan, prinssi Shōtokun hallintokaudella. Naiset ovat keskeisessä roolissa buddhalaisuuden omaksumisessa. Vuodesta 645 toteutetuissa Taika-uudistuksissa maahan pyritään luomaan kiinalaisen mallin mukainen hallintojärjestelmä ja mantereelta omaksutaan lukuisia innovaatioita.

Nara-kausi (710–794)

Ensimmäinen pysyvä pääkaupunki saa nimekseen Heijōkyō (nyk. Nara). Buddhalaisuuden asema vahvistuu; maahan rakennetaan lukuisia temppeleitä ja Tōdaiji-temppelin Suuri Buddha (*Daibutsu*) valetaan. Ensimmäiset historiankronikat (*Kojiki* ja *Nihon shoki*) sekä ensimmäinen suuri runoantologia *Manyōshū* kootaan. Hovikulttuuri on vahvasti kiinalaisvaikutteista.

Keisareista osa on historiallisen keisarivallan alkupuolella naisia (592–770), mutta Nara-kauden lopulla hallinnut naiskeisari Shōtoku (n. 713–770) ottaa neuvonantajakseen buddhalaisen munkin, joka ilmeisesti yrittää vallankaappausta. Puhkeaa sisällissota, ja Shōtoku jää viimeiseksi todellista valtaa käyttäneeksi naiskeisariksi.

*Sanottiin, että nainen joka joi liikaa teetä
ja matkusteli liikaa, ansaitsi avioeron.*

Japanilaisesta naisesta tulee monelle mieleen nukkemainen geisha etenkin historiasta puhuttaessa, mutta millaisia todelliset japanilaiset naiset ovat olleet? *Auringonjumalattaren tyttärissä* japanilaisten naisten historiaan perehdytään vallan, uskonnon, seksuaalisuuden ja kolmen muun teeman kautta. Millaisia naiskeisareita Japanin historiasta tunnetaan? Mitä varhaisin säilynyt kuvaus paljastaa vanhoista vihkimenoista? Entä miten synnytykset järjestettiin Edo-kaudella? Matkan varrella tutustutaan muun muassa tarmokkaisiin matriarkkoihin, salaperäisiin miko-šamaaneihin sekä miesten katseilta piilossa eläneisiin Heian-kauden hovinaisiin.

Naisten elinpiiriin liittyvät aiheet ovat usein jääneet sivu-osaan historiankirjoituksessa, mutta *Auringonjumalattaren tyttärissä* estradi on heidän. Kirja on kunnianhimoinen katsaus Japanin naishistoriaan ja tuhti tietopaketti kaikille japanilaisen kulttuurin ja historian ystäville.

ISBN 978-952-300-544-0

98.184

ATENA.FI